

דנ"פ 1912/18 - אמיר בן עלי עלוש נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

דנ"פ 1912/18

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות

המבקש: אמיר בן עלי עלוש

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ב'קשה לקיום דיון על פסק דינו של בית המשפט העליון מיום 28.2.2018 בע"פ 2127/17 אשר ניתן על ידי כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר והשופטים ד' ברק-ארז וי' ארון

בשם המבקש: עו"ד משה כהן

החלטה

זו בקשה להורות על קיום דיון נוסף בפסק הדין של בית משפט זה (המשנה לנשיאה ח' מלצר והשופטים ד' ברק-ארז וי' ארון) בע"פ 2127/17 מיום 28.2.2018, אשר דחה פה אחד את ערעור המבקש על הרשעתו בעבירות של חבלה בנסיבות מחמירות ופציעה בנסיבות מחמירות וכן על גזר הדין.

רקע והליכים קודמים

1. נגד המבקש ונאשם נוסף הוגש כתב אישום שייחס להם עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 ו-335(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בצירוף סעיף 29 לחוק זה, וכן עבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 334 ו-335(א)(2) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין (הנאשם הנוסף הואשם גם בעבירת איומים). כעולה מכתב האישום, המבקש והנאשם הנוסף שהוא דודו, שהו בפנצ'ריה שבבעלות המבקש כשהמתלוננים הגיעו למקום לשם איסוף צמיגים בלויים. כמתואר, לאחר שבקשת המבקש להגדלת כמות הצמיגים הבלויים שייאספו נדחתה, החלו הוא, הנאשם הנוסף ואדם אחר ששהה עמם להכות את המתלוננים תוך שימוש באגרופן. הנאשם הנוסף אף היכה את אחד המתלוננים בפטיש בגבו. כתוצאה ממעשים אלה נגרמו למתלוננים חבלות.

2. ביום 10.1.2017 הרשיע בית המשפט המחוזי בנצרת (השופט ג' אזולאי) את המבקש במיוחס לו בכתב האישום. בית המשפט קבע כי הוא מצא את עדויות המתלוננים מהימנות, חרף סתירות קלות שנמצאו בהן אשר אינן יורדות לשורש העניין. עוד נקבע כי לעדות המתלוננים נמצאו חיזוקים חיצוניים. מנגד, בית המשפט קבע כי גרסתו של המבקש נמצאה "בלתי אמינה, רוויה סתירות בנקודות מהותיות. עדותו אינה מתיישבת עם הגיון ושכל ישר, כאשר התרשמותי מעדותו הייתה שלילית". בית המשפט קבע – על יסוד עדויות המבקש והמתלוננים – כי עוד לפני אירוע התקיפה ניטש בין הצדדים ויכוח שאף גלש לאלימות מילולית. בבואו לבחון את ההתרחשויות באירוע התקיפה עצמו עמד בית המשפט על עדויות שני המתלוננים ועל עדותו של המבקש. נקבע כי גרסת המבקש שלפיה בלהט הוויכוח בינו ובין המתלוננים הגיעו למקום כ-10 אלמונים שהחלו בהכאת המתלוננים, היא מופרכת ובלתי סבירה. נקבע כי המתלוננים זיהו את המבקש כמי שתקף אותם וכי לעדות זו נמצא חיזוק בדמות הסכם "סולחה" שהושג בין משפחת המבקש לבין המתלוננים. נקבע כי המבקש עצמו אישר את קיומו של הסכם ה"סולחה", ואולם הוא לא ידע להשיב מדוע ביקשה משפחתו את סליחת המתלוננים. עוד קבע בית המשפט, על יסוד עדות המתלוננים, כי לאחר אירוע התקיפה הם הצליחו לעלות על המשאית שבה הגיעו למקום ולהימלט, בעוד המבקש דולק אחריהם. נקבע כי מרדף זה של המבקש אחר המתלוננים הנמלטים מחזק את המסקנה בדבר זיהויו כמבצע העבירה. עוד נפסק כי עדויות מאבטחי תחנת המשטרה שאליה הגיעו המתלוננים החבולים תומכות בגרסת המתלוננים. בצד אלה דחה בית המשפט את טענות המבקש לקיומם של מחדלי חקירה שיש בהם כדי להטות את המאזן הראייתי לטובת זיכוי. במישור המשפטי קבע בית המשפט כי התקיימו כל יסודות העבירות שיוחסו למבקש, וכי המבקש אחראי במישור לחבלות שנגרמו למתלוננים גם אם לא גרם להן במו ידיו, שכן הוא "נמנה על המעגל הפנימי של מבצעי העבירות, והוא נטל חלק פעיל במעשי האלימות כלפי המתלוננים". הוטעם כי גם אם לא קדם לביצוע המעשים תכנון מראש עדיין המבקש חבר אל אחרים כך שיש לראות בו מבצע בצוותא הנוטל חלק בביצוע התקיפה. על יסוד כל האמור הורשע המבקש בעבירות שיוחסו לו.

ביום 23.2.2017 גזר בית המשפט המחוזי בנצרת (השופט ג' אזולאי) על המבקש עונש של 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פיצוי כספי למתלוננים וקנס כספי כמפורט בגזר הדין.

3. המבקש ערער הן על הכרעת הדין, הן על גזר הדין לבית משפט זה וביום 19.3.2017 הורה בית משפט זה (השופט א' שהם), בהסכמת המשיבה, על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שהוטל על המבקש עד להכרעה בערעור. בפסק דינו מיום 28.2.2018 דחה בית משפט זה פה אחד את הערעור על שני חלקיו. בית המשפט הטעים כי אין מקום להתערב בקביעות המהימנות

ובממצאי העובדה של בית המשפט המחוזי, וכי לא נפל פגם בקביעות בנוגע למהימנות גרסת המתלוננים, ובהתרשמות השלילית של בית המשפט מגרסת המבקש. על יסוד חומר הראיות נפסק כי ליבת גרסת המתלוננים קוהרנטית, מגובשת ואחידה ביחס להשתלשלות האירועים, וכי אף אם נפלו בה סתירות מסוימות באשר לפרטים משניים, קביעת בית המשפט המחוזי שלפיה אין לייחס לסתירות אלו משקל ממשי בדין יסודה. למסקנה דומה הגיע בית המשפט גם ביחס לקביעת בית המשפט המחוזי ביחס למחדלי החקירה שעליהם הצביע המבקש. בית המשפט הוסיף כי גרסת המבקש אינה נתמכת בחומר הראיות ואינה מתיישבת עם הגיון הדברים. בנוסף, נפסק כי גרסה זו נסתרה על ידי דברי מאבטחי תחנת המשטרה אליה הגיעו המתלוננים. בצד זאת, בית המשפט ציין – בניגוד לקביעת בית המשפט המחוזי – כי יש לנקוט משנה זהירות בטרם ייקבע כי יש לראות בהסכם "סולחה" משום ראית חיזוק לחובת נאשם בהליך פלילי. בנסיבות העניין, ובשים לב למכלול הראייתי, נפסק כי די בראיות שהוצגו כדי לבסס את אשמת המבקש מעבר לספק סביר. עוד דחה בית המשפט את טענות המבקש לעניין היותו מבצע בצוואת. זאת, על יסוד ההלכה לפיה אין נדרשת מודעותו של כל חבר לתכנית העבריינית ולכל רכיבי ההתנהגות של יתר המבצעים בצוואת. לבסוף, דחה בית המשפט את ערעור המבקש על גזר הדין שהושת עליו וקבע כי המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 14.3.2018.

הבקשה דן

4. מכאן הבקשה שלפניי. בד בבד עימה הגיש המבקש גם בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שנגזר עליו. לדברי המבקש, עניינו מעורר שאלה עקרונית בדבר אחריות נאשם בודד למעשי חבריו בבחינת "מבצע בצוואת". נטען, כי פסק הדין מושא הבקשה דן סותר בנקודה זו הלכות קודמות שיצאו תחת ידו של בית משפט זה. לדברי המבקש, בשונה ממקרים אחרים שבהם הורשעו נאשמים בביצוע בצוואת בעניינו הוא ביצע עבירה של תקיפה סתם, בעוד שהאחרים המעורבים בפרשה תקפו את המתלוננים באגרופן ובפטיש מבלי שהוכח שהיה קשר בין המבקש לאותם אחרים או כי המבקש היה מודע לכך שהם מחזיקים בכלי נשק אלה. על כן, נטען, מדובר במקרה שטרם זכה להתייחסות בפסיקתו של בית משפט זה והוא מצדיק היעדרות לבקשה.

דיון והכרעה

5. לאחר שעיינתי בבקשה ובפסק הדין מושא הבקשה, באתי לידי מסקנה כי אין מקום להורות על קיום דיון נוסף בעניינו של המבקש. סעיף 30(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 קובע כי בקשה לקיים דיון נוסף תתקבל מקום שבו נפסקה הלכה חדשה וקשה או מקום שבו נפסקה הלכה הסותרת הלכות קודמות של בית משפט זה. איני סבורה כי בנסיבות המקרה שלפניי נפסקה הלכה חדשה או הלכה הסותרת הלכות קודמות של בית משפט זה בעניין אחריות שותפים לעבירה. כידוע, "הלכה חדשה של בית המשפט העליון צריכה לגלות את עצמה על פני פסק הדין ולהיות ברורה ומפורשת" (דנ"פ 7229/16 בן יצחק נ' מדינת ישראל, פסקה 28 (3.1.2017)). לא זה המקרה. חרף ניסיונו של המבקש לעטות על טענותיו כסות עקרונית, מדובר למעשה בטענות הנושאות אופי ערעורי מובהק, שכן הוא מבקש להשיג על קביעות לגבי מידת מעורבותו באירועים מושא הבקשה. כידוע, הליך של דיון נוסף אינו האכסניה המתאימה לדון בטענות מסוג זה (דנ"פ 7307/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (25.12.2017)). עיון בפסק הדין מושא הבקשה מעלה כי בית המשפט יישם את ההלכות הנוהגות בעניין אחריות שותפים לעבירה. בית המשפט הטעים כי "אין נדרשת מודעותו של כל חבר לתכנית העבריינית הכוללת ולמכלול רכיבי ההתנהגות של יתר המבצעים בצוואת, לרבות כאשר המדובר בהתנהגות אלימה אליה מתווסף שימוש בכלי משחית, דוגמת אגרופן" (פסק הדין מושא הבקשה, פסקה 41). בנתון לכך בית משפט

זה אימץ את מסקנת בית המשפט המחוזי שלפיה גם אם לא הוכח שקדם לביצוע העבירות תכנון מוקדם, או כי המבקש היה מודע לכלי הנשק שנשא המעורבים האחרים, הוא חבר עמם למען המטרה המשותפת של פגיעה במתלוננים ופגיעתם.

6. כפי שעולה מפסק הדין מושא הבקשה, ייתכן כי בנסיבות המקרה שלפנינו קשה להצביע על "חלוקת עבודה" מפורשת בין המעורבים. ואולם, הן מהכרעת הדין של בית המשפט המחוזי, הן מפסק הדין מושא הבקשה עולה כי המבקש תרם תרומה משמעותית לביצוע העבירות. המבקש הפנה בהקשר זה לע"פ 2638/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.3.2011) (להלן: עניין פלוני), שבו זוכה אחד המערערים - ל' (להלן: ל') - מביצוע בצוותא של עבירת הריגה. השאלה שעלתה הייתה אם יש לראות בל' מבצע בצוותא לאירוע שבמסגרתו דקר השותף השני (א'; להלן: א') את המנוח בסכין שהייתה באמתחתו וגרם למותו, שעה שגם ל' נשא עמו סכין נוספת, אך לא השתמש בה. בנסיבות אלו נקבע כי אין בפעולות שביצע ל' - השמעת דברי איום כלפי הנוכחים ודחיפת המנוח - כדי להכניסו למעגל הפנימי של ביצוע עבירת ההריגה. וכך נקבע בעניין פלוני:

"אין חולק כי ל' עמד לצדו של א' בעימות, ואף חיזק את רוחו בנוכחותו במקום בדחיפת המנוח ובדברי האיום שהשמיע. לעצם העובדה שהחזיק אף הוא סכין אין כל משמעות בנקודת זמן זו, שכן חלקו בפרשה היה זהה גם לולא נטל עמו את הסכין. אולם, האם מעשיו אלה מגיעים כדי הפיכתו ל'איש פנים' במעשה ההריגה? כלום הם חיוניים לתוכנית המשותפת? התקשיתי להשיב על שאלות אלו בחיוב, וכידוע ספק פועל לטובת נאשם. בשונה מהמקרה הנפוץ של ביצוע בצוותא, לא הוכח במקרה הנוכחי קיומה של תוכנית משותפת לבצע עבירה, חלוקת תפקידים בין ל' ו-א' או תרומה משמעותית של ל' שאפשרה את הדקירה. משמעותם של כל אלה היא כי קשה לראות ב-ל' כמי שהייתה לו שליטה פונקציונאלית על מעשיו של א'" (ההדגשות הוספו; עניין פלוני, פסקה 13).

בשונה מעניין פלוני המבקש בעניינו היה זה שהחל בעימות המילולי עם המתלוננים, החל בהכאת המתלוננים ולאחר מכן דלק אחריהם עד הגיעם לתחנת משטרה. במילים אחרות, אף אם המבקש לא השתמש בעצמו בכלי הנשק לתקיפת המתלוננים, הוא - כעולה מפסק הדין מושא הבקשה ומהכרעת הדין של בית המשפט המחוזי - היה שותף יחד עם האחרים להשגת המטרה המשותפת של פגיעה במתלוננים, ואין לומר כי תרומתו לעניין הייתה שולית או זניחה. על כן, להשקפתי בית המשפט אך יישם במקרה דנן את ההלכות הנוהגות באשר לאחריות מבצעים בצוותא, ואין בקביעות שנקבעו בפסק הדין מושא הבקשה משום חידוש משפטי או קביעת הלכה חדשה. עוד יש להוסיף כי העובדה שפסק הדין ניתן פה אחד אף היא נושאת עמה משקל אל עבר דחיית הבקשה דנן (דנ"פ 3080/14 חורי נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (19.11.2014)).

אשר על כן, הבקשה נדחת וכן נדחת הבקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל. המבקש יתייצב לריצוי עונשו כאמור בפסק הדין מושא בקשה זו.

ניתנה היום, כ"א באדר התשע"ח (8.3.2018).

ה נ ש י א ה

עמוד 4

